

نیازسنجی اطلاعاتی و کدرا آمدی نوبر راهبردهای تاریخ نگاری مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ

امیر رزاق زاده

اشاره: مضامین و موضوعات متنوع همواره در زندگی و هستی بشر وجود دارد. مفاهیم مختلف مبین ادوار متفاوت می باشد. مضامین برگرفته از هر دوره در دل تاریخ درج می شود. از بدو پیدایش بشر تاکنون سه مولفه فرهنگ، اقتصاد و امنیت در جوامع انسانی نقش تعیین کننده داشته اند و در سایه امنیت همواره دو عامل دیگر امکان رشد و کمال پیدا کرده اند. نهادهای مهمترین مقوله جوامع انسانی هستند که موجب به چالش کشیدن موجودیت، هویت و بقای یک تمدن می گردد. جنگ، تهدید تحقق یافته است. نبردها نقش تعیین کننده ای در شکل گیری و فروپاشی تمدن ها ایفاء می کنند.

جنگ عراق با ایران یک حادثه تاریخی در روند انقلاب اسلامی و تاریخ معاصر ایران است. بی تردید این واقعه تاریخی، ظرفیت و قابلیت طرح در ساحت های مختلف را دارد. اهمیت و ضرورت تاریخ نگاری جنگ ایران و عراق امری اجتناب ناپذیر است. مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه از بدو شروع جنگ گام در مسیر تدوین تاریخ شگفت انگیز جنگ ۸ ساله ایران و عراق نهاد. انگیزه مرکز بازآفرینی حوادث، تبیین وقایع و تاویل حقایق بود.

مقوله تاریخ جنگ در رهگذر تعامل متقابل سه مولفه سازمانی (مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ) بعنوان متولی اصلی گفتمان جنگ، منابع انسانی (در بر گیرنده طیف متنوعی از محققان، پژوهشگران، علاقمندان و نویسندگان، کارگردانان، فیلم نامه نویسان، هنرمندان و ...) یا به تعبیری کاربران فعال در حوزه دفاع مقدس و نظری و مفهومی در قالب تاریخ نگاری جنگ (بعنوان حاصل کار کرد دو وجه یادشده) ماندگار می شود و رونق خواهد گرفت.

نقش آفرینی این سه مولفه بر یکدیگر می تواند موجب راز آفرینی تاریخ دفاع مقدس و ظهور و بروز خلاقیت و آفرینش گری در حوزه های امنیتی و دفاعی نظام شود و دستمایه مطالعات میدانی و کاربردی آیندگان قرار گیرد، حال آنکه تاکنون این مسئله در جامعه علمی کشور مغفول مانده است.

برهمن اساس، یکی از راهکارهای اساسی پژوهش در عرصه نیازسنجی حوزه تاریخ نگاری جنگ از کاربران در خصوص مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ می باشد. در سایه چنین کاری ریشه ای و مبنایی دیدگاه های کاربران اخذ و نیازهای آنان مشخص خواهد شد. مرکز نیز با عنایت به خاستگاه اساسی کاربران به بازنگری در عملکرد سه دهه خود اقدام می کند در نتیجه با لحاظ شاخص های ارائه شده توسط مخاطبان، زمینه رشد و اعتلای تاریخ جنگ ۸ ساله فراهم خواهد شد.

مدخل

رسالت تدوین تاریخ و تبیین فرهنگ دفاع مقدس در مفاهیم انسانی، دینی و ملی بر مبنای اصل امانتداری و جلوگیری از تحریف، ایجاب می کند تا دوران جنگ ایران و عراق در عرصه های مختلف آموزشی، پژوهشی، اطلاع رسانی و تبلیغی در سطوح راهبردی، توسعه ای و کاربردی در مراکز علمی و تخصصی، مورد توجه جدی قرار گیرد. با عنایت به اینکه منابع و متون این مرکز مورد استفاده و استناد اکثر محققان، پژوهشگران، علاقمندان، دانشجویان و دانش پژوهان حوزه دفاع مقدس می باشد، لذا چگونگی تامین نیازهای کاربران این مجموعه در یک فرآیند پژوهشی مدنظر قرار

گرفت. بر این اساس محقق در چارچوب مرسوم یک پژوهش با شناسایی نیازهای اطلاعاتی کاربران (شامل کاربرانی که جهت بهره برداری از منابع به مرکز مراجعه می کنند)، پردازشگران (افرادی که در قالب پروژه های خاص به مجموعه سازی، ذخیره سازی، طبقه بندی، حفظ و نگهداری احیاء و پردازش منابع اقدام می کنند) و همچنین تولیدکنندگان (محققانی که ضمن استفاده از منابع به تولید و عرضه اطلاعات به صورت انواع کتاب ها، اطلس ها و نشریه ها می پردازند) اقدام کرد. سپس برای درک پیچیدگی و یافتن راه حل های راهبردی و کاربردی، برای شناخت لازم و به موقع از یافته های اطلاعاتی سه طیف مورد مطالعه و

همچنین لحاظ نمودن دیدگاه‌ها و نظریات مسئولان مجموعه و صاحب‌نظران تلاش کرد.

مقدمه

از آنجائیکه وقوع جنگ یکی از جدی‌ترین حوادث جوامع انسانی است که موجب به چالش کشیدن موجودیت، هویت و بقای یک ملت می‌شود، از طرفی تجربیات حاصل از بطن میادین نبرد، میراث گران‌بهای جوامع انسانی است که هرگونه بی‌توجهی به آن در واقع هدر دادن سرمایه گرانقدر یک نسل و یک ملت می‌باشد. بنابراین تجربیات و دستاوردهای جنگ می‌تواند ضمن پاسخگویی به سئوالات و ابهامات فراوان مخاطبان، زمینه تحقیقات مختلف در ابعاد متفاوت توسط پژوهشگران باشد.

جنگ ایران و عراق، حادثه تاریخی تعیین‌کننده و سرنوشت‌سازی است که در بستر مجموعه‌ای از عوامل و زمینه‌های متفاوت شکل گرفت. صرف‌نظر از همه‌معایب و محاسنی که یک چنین جنگی برای حکومت تازه تأسیس اسلامی می‌توانست داشته باشد، ثبت و ضبط دقیق وقایع این جنگ و نشان کردن قدم، به قدم گام‌های رزمندگان ایران و اسلام به عنوان بخش مهمی از تاریخ معاصر، از نکات شایان پرداختن بود. اما پرداختن به این مهم، نقطه آغازی نیاز داشت، و اشاره‌ای از سوی امام، جرقه آغاز این حرکت شد. امام (ره) راحل طی سخنانی که در آغاز جنگ خطاب به رزمندگان فرمودند: «شرح حماسه‌های شما در تاریخ ثبت خواهد شد.» و در سخنانی دیگر بیان داشتند: «انشاء الله تاریخ این جنگ را خودتان بنویسید و نگذارید کسروی‌ها برای شما تاریخ بنویسند.» مسئولین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ضرورت این حرکت را بیش و پیش از دیگران حس کردند و به جمع‌آوری تاریخ این حماسه همت گماشتند. یکی از انگیزه‌های مهم، تبیین حقایق، تدوین حفظ تاریخ جنگ و جلوگیری از تحریفات بود. یعنی این نگرانی وجود داشت که حوادث و وقایع جنگ، به درستی و با امانتداری ترسیم نشود و چگونگی مقاومت مردم و حماسه‌های سلحشوران این مرز و بوم به راستی منعکس نگردد و حاصل خون‌های پاک آنان به هدر رود.

مهم‌ترین وظیفه‌ای که مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ موظف به پاسخگویی آن است، ارائه اطلاعات از اقدام و فعالیت‌های مردم و قوای مسلح جمهوری اسلامی ایران، در دوران دفاع مقدس است. در این باره اسناد معتناهی وجود دارد که باید مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گیرد و پاسخگویی نیازهای اطلاعاتی کاربران متفاوت باشد.

براین اساس محقق ضمن شناساندن مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه به عنوان یکی از مراکزی که در زمینه مباحث جنگ ۸ ساله ایران و عراق از بدو شروع جنگ در داخل کشور فعالیت می‌کند، نسبت به شناسایی نیازهای اطلاعاتی کاربران (به ویژه محققان، پژوهشگران، دانشجویان، دانش‌آموزان و کارکنان نظامی و غیرنظامی که در زمینه‌های متفاوت به کتابخانه و بخش‌های اطلاع‌رسانی مرکز و نمایشگاه و پایگاه اطلاع‌رسانی جنگ مراجعه می‌کنند) اقدام کرد.

ضرورت انجام پژوهش

وقوع جنگ ۸ ساله ایران و عراق همانند سایر تغییر و تحولات تاریخی دیگر در سیر تدریجی شکلی گرفت که بازنگری آن پیشینه درک بهتری از این واقعه و پیامدهایش را به دست می‌دهد. در عین حال پایداری مردم در طول جنگ ۸ ساله عراق علیه ایران پرتوی تازه از نقش و قدرت ملت را آشکار ساخت و فرآیند جدیدی را در امر دفاع و نبرد رقم زد که در قالب فرهنگ دفاع مقدس در جامعه متجلی شده است. مؤلفه‌های این فرهنگ را می‌توان از تاریخ آن وقایع، دریافت. زیرا جنگ بخشی از تاریخ کشور است که در سایه حضور فرزندان این مرز و بوم در وقایع تلخ و شیرین آن دوران رقم خورد.

موفق‌ترین بخش فرهنگ در این قسمت نهفته است که مفاهیم، ارزش‌ها و تجارب ارزنده مکتسبه را بتوان با دقیق‌ترین روش ممکن در قالب دانش به مراکز مختلف دانشگاهی و پژوهشی نظامی و غیرنظامی منتقل کرد. زیرا دانش و معرفت موجد قدرت است و در پرتو آموزش، پژوهش و معرفت، کسب مهارت پدید می‌آید. این اطلاعات به ویژه در مراکز آموزشی نیروهای مسلح اعم از ارتش، سپاه و نیروهای انتظامی از قبیل دانشگاه‌های امام علی (ع)، امام حسین (ع)، مالک اشتر وزارت دفاع و دانشگاه علوم انتظامی می‌تواند تجارب را در قالب رشته یا واحدهای درسی به دانشجویان منتقل کند تا در رویه‌های مختلف جامعه آموزشی، پژوهشی، شغلی و سازمانی تجلی پیدا کند و در امور دفاعی - امنیتی به صورت کاربردی و راهبردی مورد استفاده و استناد قرار گیرد.

یکی از دغدغه‌های همیشگی مراکز اطلاع‌رسانی و رسانه‌های جمعی، در دسترس قرار دادن اطلاعات مناسب و منطبق با "نیاز واقعی" کاربران است. بر این اساس بدنبال تغییرات در شیوه اطلاع‌رسانی نوین دنیا، ابتداء باید، نیاز واقعی کاربران را در نظر گرفت، سپس با تبیین وضعیت موجود مرکز اقدام و در نتیجه براساس یافته‌های موجود راهبردهای توانمندسازی مرکز را ارائه

کرد.

پدیده دفاع مقدس در واقع یک الگوی کامل اندیشه منطقی و عمل نظامی و مدیریت دفاعی امنیتی و استراتژیک در کشور برای دفع ضرر است. بی تردید تجارب و حماسه‌های خلق شده در هشت سال دفاع مقدس، الهام بخش تفکر و رفتار آیندگان و نسل‌های بعدی در صحنه‌های سیاسی، اجتماعی، نظامی، امنیتی و در برابر مداخله و تجاوز بیگانگان خواهد بود که از آموزه‌ها و عبرت‌های بی‌شمار ثبت شده و مضبوط بهره می‌برند. این شرایط محقق نخواهد شد مگر با زنده نگاه داشتن و نگارش دقیق تاریخ آن حماسه‌های پرفروغ. در راستای تحقق ایده تدوین تاریخ جنگ، به منظور فرهنگ سازی لازم در جامعه، ضرورت دارد تا به صورت اصولی بستر سازی شایسته‌ای صورت پذیرد.

اهداف پژوهش

نتیجه این پژوهش باید به تقویت جریان‌های اطلاع‌رسانی مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ در خصوص موضوعات تاریخی جنگ ۸ ساله ایران و عراق و حفظ دانش و فرهنگ این نبرد مقدس، برای پژوهشگران، اساتید، دانشجویان و علاقمندان بیانجامد.

توجه به وضعیت تامین نیازهای اساسی کاربران مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه موجب تامین عوامل زیر می‌گردد: تقویت عملکرد نظام اطلاع‌رسانی و اشاعه اطلاعات، ارتقای کیفیت خدمات و بهبود تعامل اطلاع‌رسانی بین کاربران، پردازشگران اطلاعات و تولیدکنندگان اطلاعات، اصلاح و تنظیم برنامه‌ها و فعالیت‌های متناسب با نیاز کاربران در چارچوب راهبرد مناسبی که موجب افزایش توانمندی‌های مرکز شود.

در این پژوهش دو فرضیه به ترتیب ذیل مدنظر قرار گرفت: بین میزان رضایت کاربران از خدمات علمی مرکز با نوع فعالیت آموزشی و پژوهشی آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد.

بین میزان رضایت کاربران از خدمات علمی مرکز با نوع مشاغل آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد.

در پژوهش بررسی نیازهای اطلاعاتی مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ با استفاده از روش تحقیق "پیمایشی-تحلیلی" انجام گرفت. اطلاعات از طریق سه پرسشنامه مجزا برای سه طیف کاربران، پردازشگران و تولیدکنندگان اطلاعات تهیه و جمع‌آوری شد. کل جامعه مورد مطالعه شامل ۱۳۰ نفر از بین سه طیف یادشده، بودند که به بهره‌برداری، پردازش و یا تولید اطلاعات می‌پرداختند که نظریات آنان در خصوص استفاده از منابع اطلاعات،

رضایت از عواملی نظیر خدمات رایانه‌ای، اداری و مالی، مجموعه اطلاعات حوزه فعالیتی مرکز اخذ گردید. در تجزیه و تحلیل یافته‌ها از آزمون "t" برای مقایسه میانگین‌های سه گروه مستقل و مجذور "کا" برای بررسی فرضیه‌های آزمون استفاده گردید. در وهله بعد نظریات سه طیف جمع‌بندی شد و نتیجه‌گیری از یافته‌های اطلاعاتی به صورت مستقل صورت گرفت.

تحلیل و نتیجه‌گیری

شناخت اندیشه‌ها، انگیزه‌ها، اهداف و زمینه‌های فعالیت جستجوگران اطلاعات، بررسی رفتارهای اطلاع‌یابی، مطالعه نیازهای ضروری و بالقوه اطلاعاتی، تحقیق در روند بهره‌گیری و کاربرد اطلاعات و دقت در اثربخشی داده‌ها و همچنین آگاهی از مشکلات و موانع پژوهشی برای استفاده کنندگان از اطلاعات را به بار می‌آورد، بعلاوه خط مشی مناسب و برنامه‌ریزی دقیق و مفید برای مراکز اطلاع‌رسانی و کلیه دست‌اندرکاران تولید و نشر اطلاعات را فراهم می‌سازد.

مهم‌ترین وظیفه‌ای که مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ موظف به پاسخگویی آن است، ارائه اطلاعات از اقدام و فعالیت‌های مردم و قوای مسلح جمهوری اسلامی ایران، در دوران دفاع مقدس است. بعبارت دیگر، به رغم مدیریت برجسته نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در اداره امور جنگ و خصوصاً در طرح‌ریزی نبردهای بزرگ، هنوز ابعاد و زوایای مسئله در جامعه ایران و حتی در سطوح عالی علمی کشور ناشناخته است. بدین مناسبت مرکز مطالعات خود را موظف به تشریح این واقعیت تاریخی می‌داند. در این باره اسناد معتناهایی وجود دارد که باید مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گیرد و پاسخگویی نیازهای اطلاعاتی کاربران متفاوت باشد زیرا درباره جنگ ایران و عراق به جزء منابع و آثار مرکز مطالعات، هیچگونه منبع و اثر مستقیم و مستند دیگری که از انسجام و ساختار مناسب برخوردار باشد، وجود ندارد.

با عنایت به موارد مطروحه فوق ضمن انجام نیازسنجی دوره‌ای و ارزیابی دقیق و همچنین پی‌ریزی نظام اطلاع‌رسانی نوین، مرکز با شناخت مناسب و کامل تری می‌تواند این موضوع را در دستور کار خود قرار دهد و متعاقب اطلاعات دریافتی سیاست و خط مشی مجموعه را جهت ارائه خدمات شایسته و متناسب با درخواست کاربران تنظیم کند و سپس نیازهای آنان را برطرف سازد. در عین حال یافته‌های این پژوهش در خصوص سه طیف جامعه آماری مورد مطالعه، بدین ترتیب است:

- براساس اطلاعات بدست آمده از جامعه آماری مشخص

گردید که کاربران و تولیدکنندگان اطلاعات مرکز را صرفاً مردان تشکیل می‌دهد، که به نظر می‌رسد عناصر اصلی میادین نبرد در طول سالیان متمادی نیازهای اطلاعاتی خود را از این مرکز تامین کرده‌اند، این در حالی است که زنان به صورت تقریبی نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند بنا به عللی ارتباطشان بعنوان کاربر عمومی و یا به عنوان تولیدکننده تخصصی مرکز با این مجموعه منقطع می‌باشد و علاقمندان این طیف گسترده جامعه (زنان) عملاً از این امکان محروم هستند.

- در بین پردازشگران اطلاعات مرکز ۳۴ درصد از زنان در زمینه‌های مختلف پردازش اطلاعات، فعال و مشغول همکاری با مرکز هستند.

- حدود نیمی (۴۵٪) از کاربران و ۷۵٪ از تولیدکنندگان اطلاعات برای مرکز، در حوزه‌های لشکری مشغول خدمت هستند، این موضوع حکایت از رویکرد بیشتر نظامیان بعثت ماهیت و نیاز کاری و تخصصی ایشان به مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ دارد و نیازهای اطلاعاتی آنان عموماً از این طریق مرتفع می‌شود. در عین حال وضعیت شغلی افراد جامعه آماری بدین ترتیب است که از بین کاربران ۳۳٪ و همچنین تولیدکنندگان ۱۵٪ دارای مشاغل آزاد هستند از طرف دیگر ۲۲٪ از کاربران و ۱۰٪ از تولیدکنندگان کارمند می‌باشند. مضاف بر اینکه در بین پردازشگران ۵۲٪ کارمند، ۲۹/۴٪ نظامی و ۱۸/۶٪ دارای مشاغل آزاد هستند.

- براساس اطلاعات بدست آمده درخصوص سن جامعه آماری مشخص گردید که نیمی از کاربران و تولیدکنندگان دارای سنین ۴۱ سال به بالا هستند، که این امر حکایت از علاقمندی افرادی که به صورت عینی و مستقیم جنگ را درک کرده‌اند، و به تعبیری بعنوان نسل جنگ محسوب می‌شوند، دارد و رویکرد ایشان به مطالعه، تحقیق، درج خاطرات و تجارب و ارزش‌های منبعث از جنگ نسبت به افرادی که در سنین پایین تری قرار دارند و هیچ انگیزه و گرایشی به گذشته ندارند، خیلی بیشتر است. در عین حال افراد پا به سن گذاشته درصددند تا بنحوی در زمینه‌های مورد علاقه خویش آثار و محصولاتی از خود بجای گذارند، و به نوعی پیوند خود را با سالیان پیشین حفظ و شرح وقایع آن دوران را به نسل‌های آینده منتقل کنند. مع‌الوصف مراجعه در سنین ۲۰ تا ۳۰ سال حدود ۲۰ درصد تولیدکنندگان اطلاعات و کاربران را شامل می‌شود و مابقی افراد جامعه آماری نیز دارای سنین ۳۱ سال به بالا می‌باشند. اگرچه این تناسب سنی در بین پردازشگران اطلاعات مرکز نیز وجود دارد اما ۳۶٪ از نیروهای آنان شامل افراد ۴۱ سال به بالا می‌گردند و نتایج

فوق حاکی از این نکته است که در واقع بخش اعظم آنان از نسل جنگ هستند، سپس مابقی در محدوده سنی بین ۲۱ تا ۳۰ سال قرار دارند که بعنوان همکاران جدیدی بحساب می‌آیند که دوران جنگ را درک نکرده‌اند.

در زمینه تحصیلات سه طیف مورد مطالعه مشخص گردید که بیش از دو سوم تولیدکنندگان اطلاعات دارای تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد و دکتری هستند که کمتر از نیمی از آنها عضو هیئت علمی هستند. یک سوم باقیمانده آنان نیز دارای مدارک کارشناسی می‌باشند. لازم به توضیح است که در مجموع ۷۰ درصد این طیف عضو هیئت علمی نیستند. اطلاعات بدست آمده نمایانگر این واقعیت است که تحصیلات این قشر با گذشت زمان و احساس نیاز رو به فزونی نهاده است.

- در بین کاربران کمی بیش از یک سوم دارای تحصیلات تکمیلی، حدود یک سوم دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و مابقی آنان در سطوح کاردانی و دیپلم قرار دارند. مضافاً بر اینکه حدود یک ششم آنان عضو هیئت علمی هستند و مابقی عضو هیئت علمی نیستند که این امر حکایت از میزان رجوع دانشجویان به مرکز در بین کاربران دارد، ضمن اینکه با بررسی و تجزیه و تحلیل آمار مشخص می‌گردد که میزان مراجعه اعضای هیئت علمی به مرکز در بین کاربران محدود و اندک است. در بین پردازشگران اطلاعات حدود نیمی دارای مدارک تحصیلی دیپلم و فوق دیپلم، ۱۵/۶ درصد فارغ‌التحصیل در مقاطع دکترا و کارشناسی ارشد و ۳۵/۵ درصد دارای مدارک کارشناسی هستند. در واقع پردازشگران در انجام کارهای خدمات و پشتیبانی تحقیق به صورت خاص و در امور فنی

جنگ ایران و عراق، حادثه تاریخی تعیین کننده و سرنوشت سازی است که در بستر مجموعه‌ای از عوامل و زمینه‌های متفاوت شکل گرفت. صرفنظر از همهٔ معایب و محاسنی که یک چنین جنگی برای حکومت تازه تأسیس اسلامی می‌توانست داشته باشد، ثبت و ضبط دقیق وقایع این جنگ و نشان کردن قدم، به قدم گام‌های رزمندگان ایران و اسلام به عنوان بخش مهمی از تاریخ معاصر، از نکات شایان پرداختن بود.

و آماده‌سازی داده‌ها به صورت عام مشغول همکاری با مرکز می‌باشند و به طور طبیعی نیاز به وجود تحصیلات در سطوح تکمیلی و عالی‌تر در آنها کمتر احساس می‌شود و بیشتر گرایش به فعالیت‌های اجرایی در این طیف مشاهده می‌گردد.

- نوع فعالیت حدود دوسوم تولیدکنندگان اطلاعات پژوهشی، حدود یک سوم فرهنگی و آموزشی و کمتر از یک دهم اداری است، در حالیکه نوع فعالیت پردازشگران در زمینه اداری و خدماتی اندکی بیش از یک سوم و در حوزه‌های پژوهشی و فرهنگی نیز هرکدام به صورت مساوی حدود یک سوم و در سطوح آموزشی ۱۱/۵ درصد می‌باشد، این در حالی است که نوع فعالیت فرهنگی کاربران کمتر از نیمی از این طیف را در بر می‌گیرد، سپس کمتر از یک سوم پژوهشی و مابقی اداری و خدماتی و آموزشی می‌باشد و آمار اخذشده نمایانگر این واقعیت است که نیازهای اطلاعاتی کاربران عمدتاً معطوف موضوعات پژوهشی و فرهنگی می‌باشد مضاف بر اینکه عناصر اصلی جامعه کاربران را دانشجویان و یا محققان نیازمند به امور پژوهشی و فرهنگی تشکیل می‌دهد.

- سابقه همکاری بیش از نیمی از تولیدکنندگان با مرکز بیش از ۱۸ سال می‌باشد و مابقی آنان، به صورت مساوی دارای سابقه کار بین ۱۰ تا ۱۷ سال و همچنین ۱ تا ۹ سال هستند که این اطلاعات مبین تداوم و استمرار همکاری افرادی با مرکز دارد، که بعنوان نسل جنگ محسوب می‌شوند تا در تولید گفتمان، نشر ارزش‌ها، اطلاع‌رسانی و تدوین تاریخ دفاع مقدس نقش ایفا کنند. این در حالی است که حدود نیمی از پردازشگران اطلاعات دارای سابقه ۱ تا ۹ سال با مرکز هستند، دوسوم از افراد باقیمانده دارای سابقه ۱۰ تا ۱۹ سال و حدود کمتر از یک سوم دیگر دارای سابقه همکاری ۲۰ سال به بالا با مرکز هستند. در واقع اطلاعات بدست آمده نشان از جذب کارکنان جدید در زمینه پردازش اطلاعات توسط مرکز دارد.

- نحوه همکاری بیش از نیمی از تولیدکنندگان اطلاعات با مرکز به صورت پروژه‌ای است و دوسوم از افراد باقیمانده به صورت رسمی و مابقی به صورت ساعتی است که در واقع این امر به احتمال فراوان نشانگر رویکرد محققان علاقمند خارج از کادر نیروهای رسمی مرکز به ترویج فرهنگ و تاریخ دفاع مقدس می‌باشد، در عین حال پژوهشگرانی خارج از مرکز بعلاوه علائق و انگیزه‌های معنوی فراوان (بیش از ۸۵ درصدی) هنوز پیوند و ارتباط خود را با این مجموعه حفظ کرده‌اند، مضاف بر اینکه افراد علاقمند در بین کارکنان استخدامی نیروهای مسلح و مرکز نیز در زمینه تولید محصولات حوزه دفاع مقدس با مرکز مشغول همکاری هستند. در

همین ارتباط نیز نحوه همکاری پردازشگران اطلاعات بدین ترتیب است که حدود نیمی پروژه‌ای، دوسوم دیگر به صورت استخدام رسمی و مابقی روزمزد و درصد کمی نیز به صورت پیمانی با مرکز همکاری دارند. محدودیت‌های سازمانی در استخدام و جذب پردازشگران باعث شده تا آنها در وضعیت پروژه‌ای به همکاری بیشتری با مرکز مبادرت کنند ضمن اینکه با ایجاد امکان نوع همکاری جدید سبب شده تا به مرور زمان از تعداد نیروهای روزمزد کاسته شود و افراد به صورت پیمانی با مرکز مشغول همکاری شوند.

- اطلاعات بدست آمده درخصوص سابقه حضور جامعه آماری در جبهه‌های جنگ دوران دفاع مقدس بدین ترتیب می‌باشد که ۸۷ درصد تولیدکنندگان اطلاعات مرکز سابقه حضور در جبهه داشته‌اند و نتایج آماری بدست آمده در واقع مبین وجود نسل جنگ در امر تولید اطلاعات است و آنان بعد از پایان نبرد حضور در این حوزه‌ها را نیز بر خود لازم می‌دانند. ضمن اینکه نوع فعالیت آنان در دوران دفاع مقدس بدین ترتیب بوده است که بیش از یک سوم در امور عملیاتی، حدود یک سوم در امور پژوهشی و مابقی به صورت مساوی در زمینه‌های اداری، پشتیبانی و امور تبلیغی و فرهنگی مشغول به کار بوده‌اند. در عین حال نیمی از پردازشگران اطلاعات سابقه حضور در جبهه ندارند و متقابلاً ۴۰ درصد آنان سابقه حضور در جبهه داشته‌اند.

۸۲/۴ درصد از تولیدکنندگان اطلاعات و ۹۵/۶ درصد پردازشگران اطلاعات بین نوع فعالیتشان با تخصص و تجاربشان تناسب لازم وجود دارد.

- بیش از ۸۰ درصد افراد سه طیف تولیدکنندگان، پردازشگران و کاربران براساس عشق، علاقه و انگیزه‌های معنوی با مرکز همکاری دارند یا به آن مراجعه می‌کنند و متقابلاً حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد افراد با اهداف و انگیزه‌های مادی در مرکز حضور دارند. اطلاعات و آمار بدست آمده نشانگر ارزشی بودن فعالیت هدفمند سه طیف یادشده می‌باشد که تلاش بمنظور زنده نگاه داشتن حماسه‌ها و ارزش‌های جنگ و گسترش فرهنگ دفاع مقدس و انتقال آن به نسل‌های آینده را سرلوحه اهدافشان قرار داده‌اند و در واقع نزد اکثریت قریب به اتفاق افراد جامعه آماری گرایش معنوی و ارزشی نسبت به رویکرد مادی غلبه آشکار و بارزی دارد.

در ارتباط با میزان رضایت جامعه آماری مورد مطالعه از مواد و منابع اطلاعاتی مرکز مشخص گردید که رویکرد اصلی

نتیجه این پژوهش باید به تقویت جریانات اطلاع‌رسانی مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ در خصوص موضوعات تاریخی جنگ ۸ ساله ایران و عراق و حفظ دانش و فرهنگ این نبرد مقدس، برای پژوهشگران، اساتید، دانشجویان و علاقمندان بیانجامد.

تولیدکنندگان اطلاعات و کاربران درخصوص استفاده از منابع مورد نیاز به هم نزدیک و در مواردی با یکدیگر منطبق است بطوری که مواد و منابع اطلاعاتی اعلام شده آنها به ترتیب اولویت شامل کتاب، گزارش عملیات، نشریات و ... می‌باشد.

فرضیه اول پژوهش که عنوان داشته است: "بین میزان رضایت کاربران از خدمات (سازماندهی منابع) مرکز با نوع فعالیت آموزشی و پژوهشی آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد".

این نتیجه بدست آمد که رابطه معنی‌داری از نظر تولیدکنندگان اطلاعات وجود ندارد و فرضیه آزمون تأیید نمی‌شود. در عین حال رابطه معنی‌داری از نظر کاربران درخصوص منابع اطلاعاتی شامل گزارش عملیات، فیش‌ها، اسناد سیاسی و نظامی، دفاتر راوی، نقشه و کالک وجود دارد و فرضیه آزمون تأیید می‌شود و درخصوص سایر منابع اطلاعاتی رابطه معناداری وجود ندارد و فرضیه آزمون تأیید نمی‌شود.

براساس اطلاعات بدست آمده میزان رضایت از مواد و منابع اطلاعاتی موجود در مرکز توسط دو طیف یادشده به ترتیب اولویت از این قرار است:

تولیدکنندگان اطلاعات: ۱- گزارش عملیات ۲- نشریات ۳- دفاتر راوی ۴- کتاب ۵- فیش و اسناد سیاسی و نظامی ۶- عکس ۷- متن چاپی نوارهای صوتی ۸- نقشه و کالک ۹- نوارهای صوتی (کاست) ۱۰- فیلم و نوارهای ویدیویی (نمودار شماره ۱)

بطوریکه در نمودار شماره ۲ مشاهده می‌گردد اولویت پردازش منابع توسط پردازشگران اطلاعات بدین ترتیب است:

۱- نوارهای صوتی (کاست) ۲- دفاتر راوی ۳- گزارش عملیات ۴- اسناد سیاسی و نظامی ۵- نشریات ۶- فیلم و نوارهای ویدیویی ۷- متن چاپی نوارهای صوتی ۸- نقشه ۹- کتاب ۱۰- کالک ۱۱- فیش ۱۲- عکس (نمودار شماره ۲)

چنانچه ملاحظه می‌گردد فعالیت پردازشگران اطلاعات عمدتاً معطوف نوارهای صوتی، دفاتر راوی، کالک، فیلم و نوارهای صوتی می‌باشد، و رویکرد آنان به مواد و منابع اطلاعاتی با دو طیف دیگر متفاوت است. در این خصوص دلیل و دغدغه اصلی مسئولان مرکز حفظ و نگهداری منابع اطلاعاتی انحصاری مجموعه می‌باشد و گویاسازی یا به تعبیری احیاء مواد خام موجود، برای جلوگیری از نابودی منابع اطلاعاتی در اولویت قرار گرفته است. (نمودار شماره ۳)

چنانچه ملاحظه می‌گردد نوارهای صوتی از نظر تولیدکنندگان اطلاعات بعنوان نهمین منبع و از نظر کاربران بعنوان هشتمین منبع اطلاعاتی مورد نیاز و رجوع مطرح شده که رضایت آنان را جلب کرده است در صورتی که پردازشگران بعنوان اولین منبع اطلاعاتی، نوارهای صوتی را مورد پردازش قرار می‌دهند.

از آنجائی که مراجعه کنندگان با توجه به نوع گرایش‌های مختلف عمدتاً بدنبال تأمین اساسی نیازهای اطلاعاتی خود می‌باشند، بنابراین در زمینه یادشده هماهنگی لازم بین پردازش و بهره‌برداری منابع اطلاعاتی در مرکز وجود ندارد. مضافاً بر اینکه محدودیت‌های اعمال شده جهت در اختیار گذاردن منابع دست اول و اختصاصی به کاربران و عدم دسترسی سهل و آسان آنان به منابع مختلف مرکز نیز از جمله عوامل بازدارنده برای کاربران تلقی می‌شود که در این موارد نیاز به بازنگری و تناسب و هماهنگی بین نیاز کاربران و تولیدکنندگان اطلاعات و پردازش منابع در مرکز لازم و ضروری است تا بدنبال انجام تمهیدات مناسب و از بین رفتن شکاف و سیکل معیوب، به صورت طبیعی همکاری شایسته بین سه طیف یادشده ایجاد گردد.

مع الوصف فرضیه اول پژوهش که عنوان داشته است:

بین میزان رضایت کاربران از خدمات (ساماندهی منابع) مرکز با نوع فعالیت آموزشی و پژوهشی آنها رابطه معنی‌داری وجود دارد" موضوعات مورد تحقیق قرار گرفت و این نتیجه بدست آمد که رابطه یادشده معنادار نمی‌باشد و فرضیه آزمون تأیید نمی‌شود."

- بررسی‌های انجام شده درخصوص میزان رضایت هر سه طیف از خدمات اداری و مالی ترتیب است که:

بیش از ۶۰ درصد کاربران و تولیدکنندگان و ۵۵ درصد پردازشگران از عوامل خدماتی مرکز (حمایت‌های اداری و مالی) رضایت خود را اعلام کرده‌اند که این امر به‌همراه انگیزه فراوان و تناسب نوع فعالیت با تجارب سه طیف، در مجموع نشان از رضایت

مناسب آنان از تلاش‌های مرکز دارد. (نمودار شماره ۴)

براساس اطلاعات بدست آمده در خصوص میزان استفاده از رایانه توسط سه طیف مورد مطالعه مشخص گردید که پردازشگران با ۵۵/۲ درصد، کاربران با ۵۰/۶ درصد و تولیدکنندگان با ۴۸/۸ درصد از رایانه‌های مرکز استفاده می‌کنند و میزان رضایت آنان به ترتیب شامل پردازشگران با ۵۷ درصد، کاربران با ۵۰/۶ و تولیدکنندگان با ۵۰/۴ درصد می‌باشد. پردازشگران اطلاعات به اقتضای نیازهای شغلی و تخصصی خود نسبت به دو طیف دیگر از سیستم‌های رایانه‌ای مرکز استفاده می‌کنند، در عین حال انتظار می‌رود که میزان استفاده تولیدکنندگان نسبت به کاربران بیشتر باشد اما اطلاعات حاصله نمایانگر رغبت بیشتر تولیدکنندگان - که دارای سابقه همکاری و سن بیشتری نیز می‌باشند - به بهره‌گیری از شیوه‌های سنتی است که به صورت طبیعی طی سالیانتمادی با آن خو گرفته و عادت کرده‌اند ولی کاربران با وجودی که به اطلاعات کمتری دسترسی دارند در عین حال با مددگیری از روش‌های مدرن و افزایش کارایی و سرعت بازدهی بدنبال اخذ اطلاعات از طریق شیوه‌های جدیدی هستند و اقبال آنها به تکنولوژی نوین بیشتر از محققان با قدمت مرکز است. مع الوصف میزان استفاده از رایانه توسط سه طیف با عنایت به امکانات، مقدرات و محدودیت‌های سازمانی مرکز کمتر از حد انتظار آنان است. (نمودار شماره ۵)

در سایه تامین نیازهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری توسط مرکز این نقیصه (عدم تامین انتظارات مطلوب سه طیف) تا حد زیادی مرتفع خواهد شد زیرا در این خصوص برای آزمون فرضیه دوم پژوهش که عنوان داشته است: "بین میزان رضایت کاربران از خدمات مرکز با نوع مشاغل آنها رابطه معنی داری وجود دارد" موضوعات مورد تحقیق قرار گرفت و این نتیجه بدست آمد که رابطه بین میزان استفاده از رایانه‌های مرکز با پژوهشگران در ارتباط با کاربران (صرفاً در بخش بهره‌برداری از پرینتر) و همچنین پردازشگران اطلاعات (در تمامی زمینه‌ها) معنادار است و فرضیه آزمون تأیید می‌شود اما در ارتباط با کاربران (سایر زمینه‌ها) و تولیدکنندگان اطلاعات معنادار نیست و فرضیه آزمون تأیید نمی‌شود.

بیش از نیمی از سه طیف مورد مطالعه قرار گرفته شامل کاربران، پردازشگران و تولیدکنندگان اطلاعات از سیستم‌های رایانه‌ای مرکز رضایت دارند که در این بین پردازشگران بعلت نیازهای تخصصی و فنی فراوان و لزوم تناسب ابزار یادشده با وظایف

محواله رضایت بیشتری را اعلام کرده‌اند، ضمن اینکه در این خصوص برای آزمون فرضیه دوم پژوهش که عنوان داشته است:

"بین میزان رضایت کاربران از خدمات مرکز (ساماندهی منابع موجود) با نوع مشاغل آنها رابطه معنی داری وجود دارد." موضوعات مورد تحقیق قرار گرفت براساس اعداد و آمار حاصله این نتیجه بدست آمد که رابطه بین خدمات رایانه‌ای مرکز با پردازشگران معنادار می‌باشد و فرضیه آزمون تأیید می‌شود اما در خصوص رابطه بین خدمات رایانه‌ای مرکز با کاربران و تولیدکنندگان معنادار نمی‌باشد و فرضیه آزمون تأیید نمی‌شود.

- حدود ۹۰ درصد تولیدکنندگان اطلاعات رضایت خود را از مواد و منابع اطلاعاتی موجود در مرکز اعلام کرده‌اند، در عین حال رضایت کاربران ۶۸/۶ درصد و پردازشگران اطلاعات ۵۹/۴ درصد می‌باشد. این اطلاعات حکایت از وجود منابع انحصاری و تخصصی مرکز در راستای تامین نیازمندی‌های تولیدکنندگان اطلاعات دارد که منابع به صورت مستند، دست اول و آسان در اختیار آنان قرار می‌گیرد.

نمودار شماره ۶: میزان رضایت جامعه آماری از منابع اطلاعاتی موجود در مرکز (بصورت کلان)

- بیش از نیمی از سه طیف مورد مطالعه هنگامی که منابع موجود مرکز نیازهای اطلاعاتی آنها را تامین نمی‌کند به منظور یافتن اطلاعات درخواستی خود نسبت به بازیابی و جست‌وجوی اطلاعات از سایر مراکز دیگر مبادرت می‌کنند البته با توجه به اینکه ۸۰/۷ درصد کاربران در مقابل ۵۲/۲ درصد تولیدکنندگان بدین کار اقدام می‌کنند به صورت طبیعی می‌توان این نتیجه را اعلام کرد که در درجه اول منابع مرکز به صورت کامل تکافوی نیازهای اطلاعاتی کاربران و حتی پردازشگران را نمی‌کند، در درجه دوم نیز روشن می‌گردد که منابع و مواد اطلاعاتی عمدتاً بدون قید و بند خاصی در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌گیرد و متقابلاً محدودیت‌های مختلف موجب می‌گردد تا کاربران از این امکان (منابع اطلاعاتی اختصاصی) محروم و بی‌بهره شوند و رو به سایر مراکز آورند.

راهبردهای توانمندسازی مرکز

نظر به اهمیت تاریخی نقش مردم، کارگزاران نظام و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های مختلف جنگ ۸ ساله که در واقع پرتوی تازه‌ای از قدرت ملی را آشکار ساخت و فرآیند نوینی را در امر دفاع رقم زد که در قالبی با عنوان فرهنگ دفاع مقدس متجلی گردید، لازم و ضروری است تجارب ارزنده حاصل از عملکرد

در قالب دانش به نسل آینده و مراکز مختلف دانشگاهی دفاعی امنیتی (نظامی) و غیرنظامی منتقل شود.

با عنایت به موارد مطروحه فوق و همچنین پی‌ریزی نظام اطلاع‌رسانی نوین، مرکز با شناخت مناسب و کامل‌تری می‌تواند این موضوع را در دستور کار خود قرار دهد و متعاقب اطلاعات دریافتی سیاست و خط مشی مجموعه را جهت ارائه خدمات شایسته و متناسب با درخواست کاربران تنظیم کند و سپس نیازهای اطلاعاتی آنان را مرتفع سازد.

بر این اساس محقق ضمن بررسی نتایج اطلاعات بدست آمده به ارائه راهبرد با هدف توانمندسازی مرکز در این فصل اقدام کرده است. این راهبرد بر مبنای گام‌های پیش‌بینی شده در منابع معتبر و مدون مدیریت استراتژیک معرفی گردیده و شامل چند مرحله زیر است که به‌عنوان راهبرد مرکز بدین ترتیب پیشنهاد می‌گردد:

گام اول: تجزیه و تحلیل وضعیت موجود مرکز، گام دوم: پایه‌گذاری جهت‌گیری‌های سازمان (ماموریت، چشم‌انداز و ارزش‌ها)، گام سوم: هدف‌گذاری، گام چهارم: تعیین و تدوین استراتژی‌ها، گام پنجم: بسترسازی و اجرای استراتژی‌ها و گام ششم: کنترل استراتژی‌ها.

فلذا شش گام راهبردی پیشنهادی مرکز به ترتیب زیر ارائه می‌گردد:

گام اول: تجزیه و تحلیل وضعیت موجود مرکز

بر اساس داده‌ها و یافته‌های بدست آمده در خصوص نیازهای اطلاعاتی کاربران این کار توسط محقق در فصل‌های قبلی این پژوهش صورت پذیرفت این نتیجه حاصل شد که مرکز همواره باید به بررسی تحلیل وضعیت موجود (محیط‌های داخلی و خارجی) به منظور شناخت نقاط قوت و ضعف و همچنین فرصت‌ها و تهدیدها اقدام کنند.

گام دوم: پایه‌گذاری جهت‌گیری‌های سازمانی (ماموریت، چشم‌انداز و ارزش‌ها)

مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه به‌عنوان مهم‌ترین سازمان تولیدکننده و اشاعه‌دهنده اطلاعات علمی - تاریخی دفاع مقدس طی سه دهه گذشته شناخته شده است که به منظور تحقق بخشیدن به اهداف عالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران نیاز به ورود در عرصه‌های جدیدی نظیر تئوری و نظریه‌پردازی دارد. بر این اساس رویکرد یادشده در فرآیند گام‌های مختلف راهبردی باید مورد توجه و عنایت قرار گیرد.

الف- ماموریت:

در ماموریت مرکز همواره باید سه عنصر زیر را مدنظر قرار داد:

۱- چه نیاز سازمانی وجود دارد.

۲- نیازهای سازمانی چگونه احصاء می‌شود.

۳- نیاز سازمانی برای پاسخگویی چه کسی یا کسانی (مخاطبان) می‌باشد.

بدین مناسبت مرکز باید تحت عناوین سه رهیافت زیر وضعیت آینده سازمانی خود را مشخص کند.

۱- انجام نیازسنجی جهت شناخت نیازها

۲- تعیین خط مشی راهبردی (استراتژیک) برای انجام ماموریت

برقراری ارتباط با ذی‌نفعان (مخاطبان) در مورد ماموریت به طریقی واضح و انگیزه‌ساز.

ب- چشم‌انداز:

برای مرکز چشم‌انداز برنامه ۲۵ ساله با عنوان تدوین تاریخ و فرهنگ دفاع مقدس و تسری و القای روح و ارزش‌های حاکم آن

بر اساس اطلاعات بدست آمده در خصوص سن جامعه آماری مشخص گردید که نیمی از کاربران و تولیدکنندگان دارای سنین ۴۱ سال به بالا هستند، که این امر حکایت از علاقمندی افرادی که به صورت عینی و مستقیم جنگ را درک کرده‌اند، و به تعبیری به‌عنوان نسل جنگ محسوب می‌شوند، دارد و رویکرد ایشان به مطالعه، تحقیق، درج خاطرات و تجارب و ارزش‌های منبعت از جنگ نسبت به افرادی که در سنین پایین‌تری قرار دارند و هیچ‌انگیزه و گرایشی به گذشته ندارند، خیلی بیشتر است. در عین حال افراد پا به سن گذاشته در صدند تا بنحوی در زمینه‌های مورد علاقه خویش آثار و محصولات از خود بجای گذارند، و به نوعی پیوند خود را با سالیان پیشین حفظ و شرح وقایع آن دوران را به نسل‌های آینده منتقل کنند.

از آنجائیکه مراجعه کنندگان با توجه به نوع گرایش های مختلف عمدتاً بدنبال تامین اساسی نیازهای اطلاعاتی خود می باشند، بنابراین در زمینه یادشده هماهنگی لازم بین پردازش و بهره برداری منابع اطلاعاتی در مرکز وجود ندارد. مضافاً بر اینکه محدودیت های اعمال شده جهت در اختیار گذاردن منابع دست اول و اختصاصی به کاربران و عدم دسترسی سهل و آسان آنان به منابع مختلف مرکز نیز از جمله عوامل بازدارنده برای کاربران تلقی می شود که در این موارد نیاز به بازنگری و تناسب و هماهنگی بین نیاز کاربران و تولید کنندگان اطلاعات و پردازش منابع در مرکز لازم و ضروری است تا بدنبال انجام تمهیدات مناسب و از بین رفتن شکاف و سیکل معیوب، به صورت طبیعی همکاری شایسته بین سه طیف یادشده ایجاد گردد.

به فرهنگ عمومی جامعه در تمام ابعاد پیش بینی می شود.

ج- ارزش ها:

- تاکید بر اصول و مبانی زیر
- زنده نگاه داشتن فرهنگ دفاع مقدس
- جلوگیری از تحریف تاریخ دفاع مقدس
- زنده نگاه داشتن ارزش های انسانی، دینی و ملی منبعت از دفاع مقدس

گام سوم: هدف گذاری

اهداف بیان کننده مقصد و غایت برنامه ریزی است. اهداف در چارچوب فرآیند برنامه ریزی تدوین شده، ایده های مبهم و تجربی را به نتایج مشخص تبدیل می کنند. بر این اساس در دو طیف اهداف و برنامه ها موارد به ترتیب زیر بیان می گردد:

الف- اهداف

۱- اهداف و سیاست های کلان، ۲- اهداف عملیاتی

ب- برنامه ریزی:

۱- درازمدت، ۲- میان مدت، ۳- کوتاه مدت

گام چهارم: تعیین و تدوین استراتژی ها

براساس اطلاعات و نتایج حاصله می توان به موارد راهبردی زیر اشاره کرد:

تولید دانش و توسعه کمی و کیفی آموزش بواسطه تهیه و تدوین تئوری (نظریه پرداز) در خصوص جنگ ۸ ساله ایران و عراق، روز آمد کرد فرهنگ و ارزش های دفاع مقدس و تئوریزه کردن تجارب بدست آمده.

گام پنجم: اجرای استراتژی

چند مرحله در گام پنجم قابل پیش بینی می باشد که مراحل آن از این قرار است:

مرحله اول: عملیاتی کردن چهار مهارت بنیادین: جهت اجرای موفقیت آمیز استراتژی به چهار مهارت بنیادین نیاز است:

الف- مهارت ارتباط و تعامل با افراد و سازمانها، ب- مهارت تخصیص منابع، ج- مهارت نظارت، د- مهارت سازماندهی
مرحله دوم: تولید دانش و تدوین تئوری (نظریه پرداز) دفاع مقدس

مرحله سوم: روز آمد کرد فرهنگ و ارزش های دفاع مقدس
مرحله چهارم: تئوریزه کردن تجارب برگرفته از ۸ سال جنگ ایران و عراق برای حوزه های مختلف
مرحله پنجم: اجرایی کردن تغییر ساختار تشکیلات مرکز
این مرحله در دو رویکرد ساختار و مقررات به ترتیب زیر به مرحله اجراء در خواهد آمد.

اول: رویکرد ساختار سازمانی: الف- سطح کلان، ب- سطح خرد

دوم: رویکرد تدوین اصول و مقررات

مرحله ششم: پیش بینی برنامه های درازمدت

مرحله هفتم: تامین منابع (نیروی) انسانی:

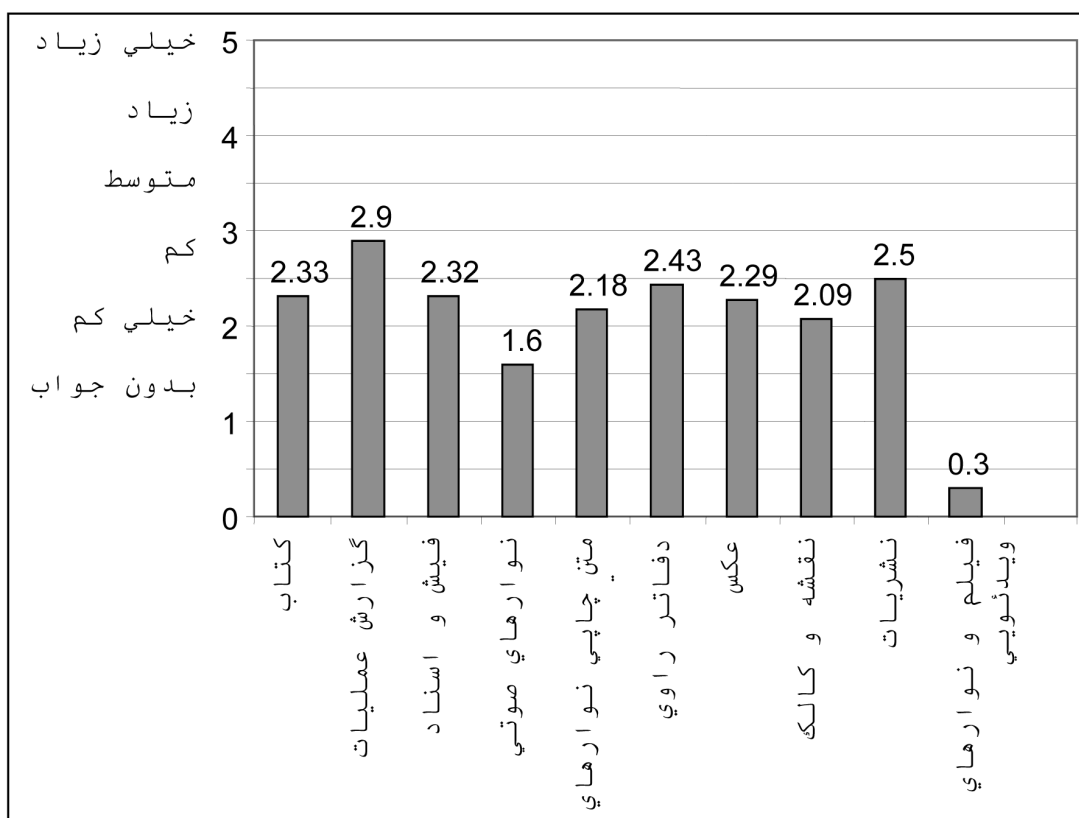
شامل دو مرحله است: ۱- تامین نیروی انسانی کارآزموده و مجرب، ۲- تربیت و آموزش نیروی انسانی

مرحله هشتم: تدوین برنامه های میان مدت

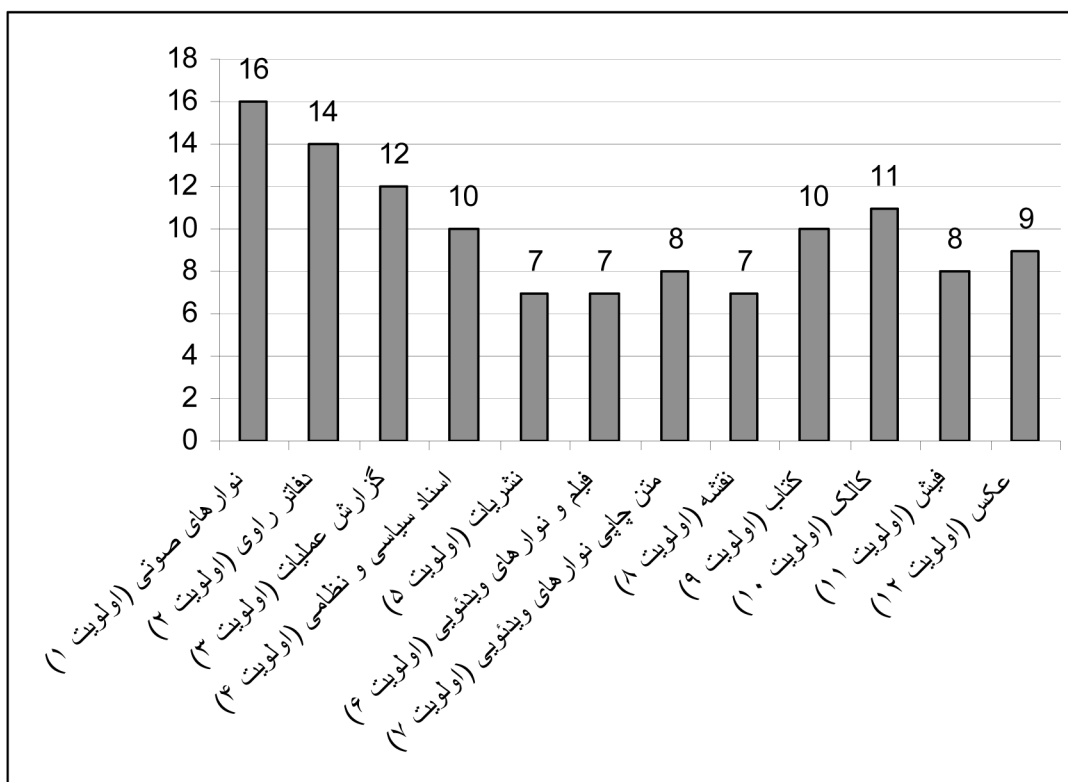
گام نهم: کنترل استراتژی ها

در صورت تحقق چند گام گذشته لازم است که عامل هدایت و کنترل نیز صورت پذیرد.

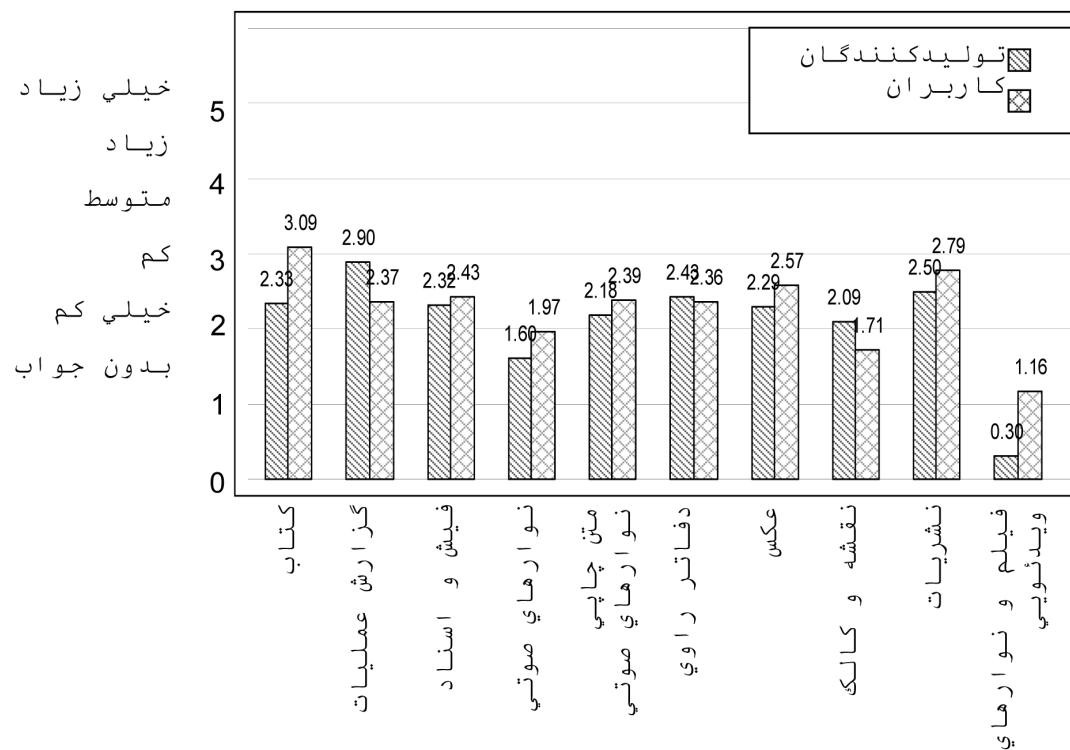
نمودار شماره ۱: نمودار مقایسه ای میزان رضایت و استفاده تولیدکنندگان جهت تامین نیازهای اطلاعاتی از منابع مرکز به تفکیک

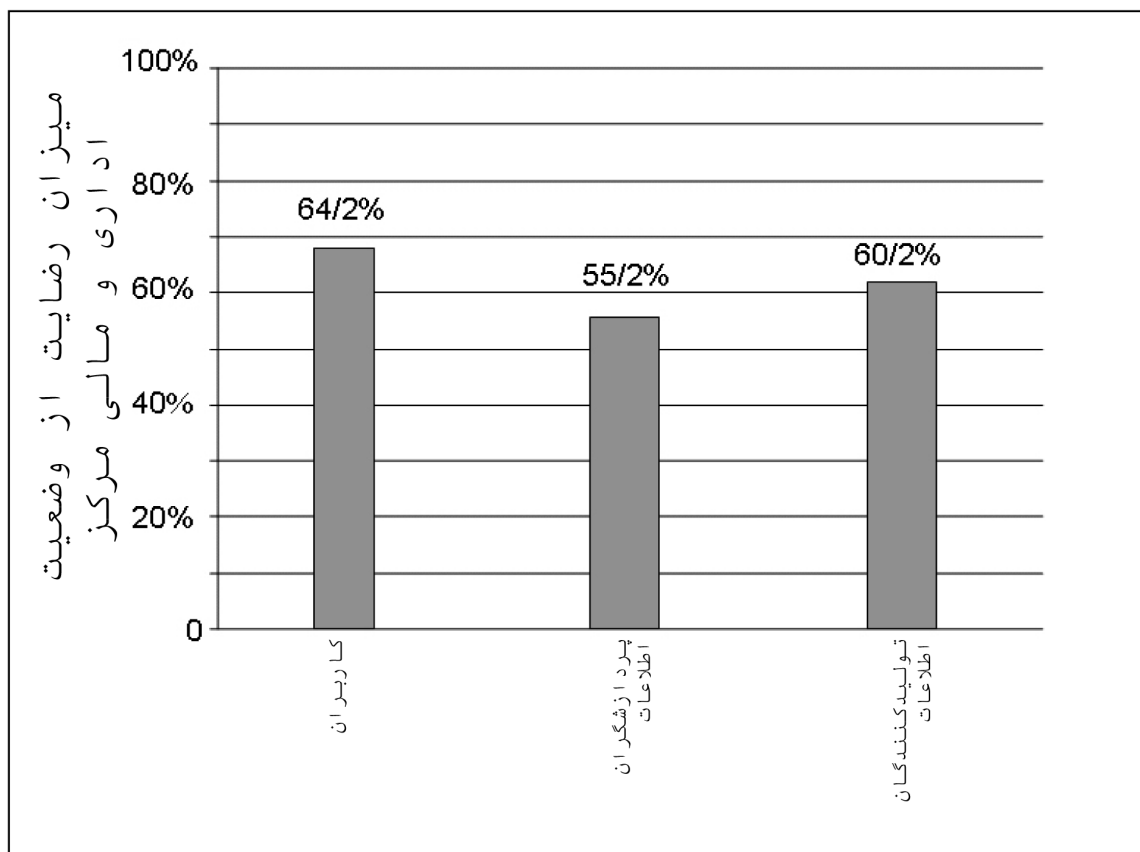
نمودار شماره ۲: نمودار مقایسه‌ای میزان فعالیت پردازشگران اطلاعات در خصوص پردازش منابع مرکز (به ترتیب اولویت)

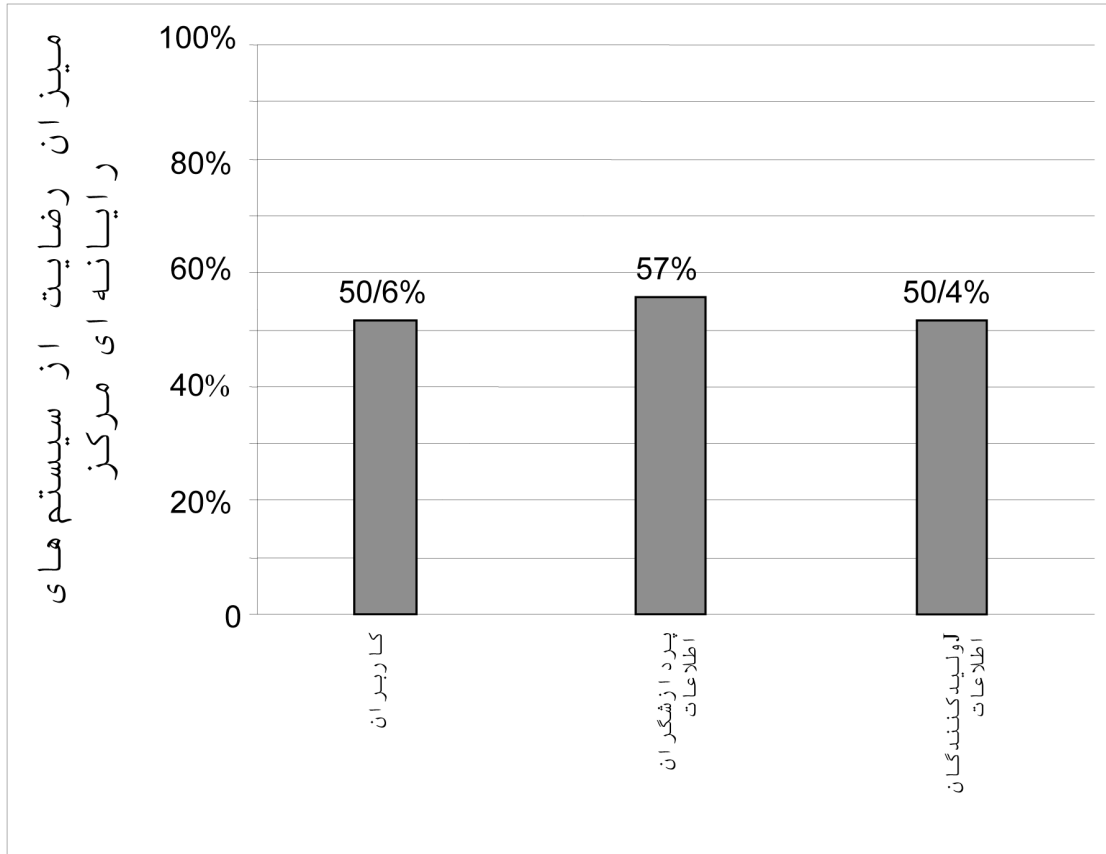
نمودار شماره ۳: نمودار مقایسه‌ای میزان رضایت کاربران و تولیدکنندگان از منابع اطلاعاتی مرکز به ترتیب اولویت (به تفکیک)

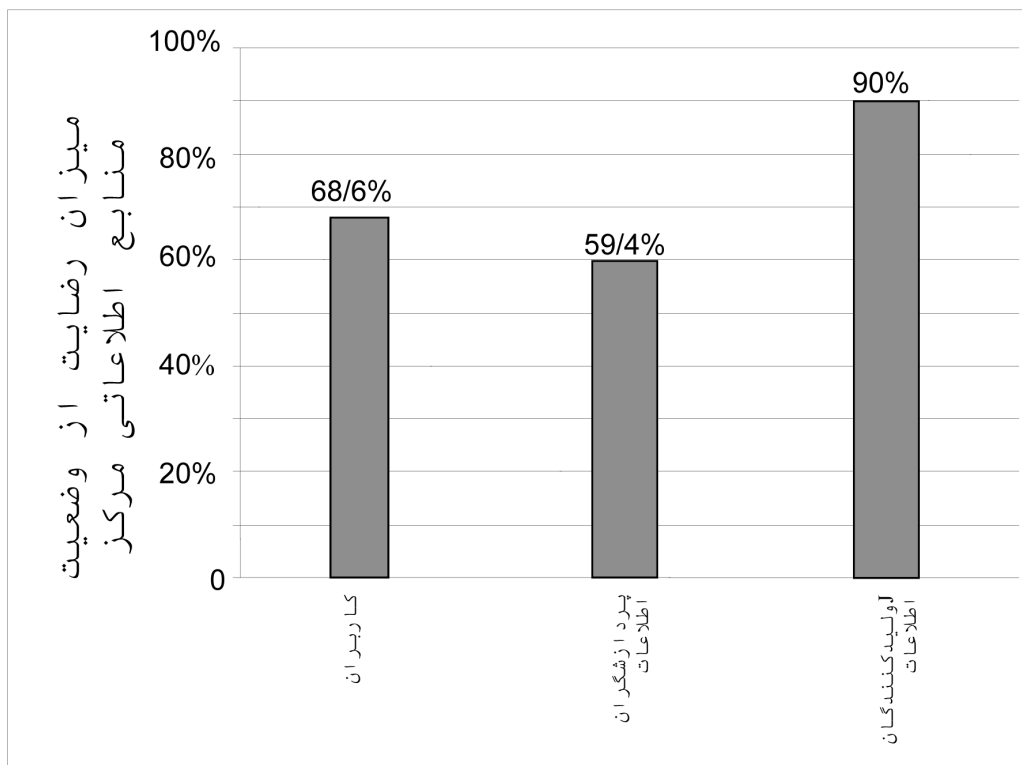
نمودار شماره ۴: میزان رضایت کاربران، پردازشگران و تولیدکنندگان مرکز از وضعیت اداری و مالی مرکز

نمودار شماره ۵: میزان رضایت جامع آماری از سیستم‌های رایانه‌ای مرکز

نمودار شماره ۶: میزان رضایت جامعه آماری از منابع اطلاعاتی موجود در مرکز (بصورت کلان)

فهرست منابع و مآخذ

۱- حری، عباس، مروی بر اطلاعات و اطلاع‌رسانی، تهران، نشر کتابخانه، ۱۳۷۲.
 ۲- شمس، فریدون، مهرپروان، جهانگیر، اخوان نیایی، انوشیروان، متدولوژی معماری اطلاعات، انستیتوایز ایران، ۱۳۸۱.
 3- Chen, chnig-chin and Peter HERNON 1982, Information seeking, New York: neal-schuman Pub.
 4- Elayyan, Ribhi M.1988. The use of information by Physicians, International Library Reviews 20:247-265.
 ۵- بابائی، محمود، نیازسنجی اطلاعات، تهران، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۷۸.
 ۶- صفری راد.
 ۷- معصومی، فرناز، بررسی نیازهای اطلاعاتی متخصصان علوم دارویی و ارائه الگوی مناسب جهت رفع نیاز آنان پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، اردیبهشت ۱۳۷۸.
 ۸- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مرکز اسناد و مدارک علمی ایران، سیاست اطلاعات علمی در کشور، ۱۳۷۴.
 ۹- دستمالچی، مهین، تحلیلی بر سیستم و نیازهای آموزشی خدماتی اطلاع‌رسانی در ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، ۱۳۶۶.
 ۱۰- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مرکز اسناد و مدارک علمی ایران، کتابشناسی روند پژوهش در ایران، تهران، ۱۳۷۴.
 ۱۱- رسول آبادی، مسعود، بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان و تعیین میزان رفع این نیازها با استفاده از منابع موجود در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی دانشگاه مذکور، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، مرداد ۱۳۸۱.

۱۲- Society for information science vol.39 No2.
 ۱۳- رفیع پور، فرامرز، جامعه روستایی و نیازهای آن، تهران: شرکت سهامی

- 38- www.HCMM.org (Ho chi minh Musum)
39- www.Pacific.org
40- www.coldwar.org
41- www.Wcam.org
42- www.LiberationMuseum.org
- ۴۳- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مرکز اسناد و مدارک علمی، راهنمای واحدهای تولیدکننده اطلاعات در ایران، تهران، ۱۳۶۰.
- 44- Wilson, M.(2000) understanding the needs of tomorrow's library user: rethinking library services for the new Australalain Public Libraries and information services, 13(2), 81-6.
- ۴۵- دینانی، محمدحسین، روش‌های تحقیق در کتابداری، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۹.
- ۴۶- اسدی گرگانی، فاطمه، بررسی نحوه دستیابی کارشناسان امور بیهیستی به منابع و مدارک مورد نیاز، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، ۱۳۶۶.
- ۴۷- طلاچی، هما، استفاده دانشجویان، پزشکان عضو هیئت علمی پژوهشگران از نمایه‌ها و چکیده‌ها در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، تهران و شهید بهشتی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۶۶.
- ۴۸- رمضان‌ی، زهرا، بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته‌های حقوق و علوم سیاسی، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، ۱۳۷۵.
- ۴۹- محسنی، منوچهر، مبانی جامعه‌شناسی علم، تهران، انتشار طهوری، ۱۳۷۲.
- 50- Goode, W.J.Principles of sociology. NewDelhi: tata. 1979.
51- WWW.carmanwarmusum.ir
52- WWW.warlib.ir
53- WWW.shahed.issar.ir
- ۵۴- داوری، دردانه، شانه ساز زاده، مدیریت استراتژیک (از تئوری تا عملی)، گروه مشاور مهندسی دلسا، بهار ۱۳۸۰.
- ۵۵- هریسون، جفری، جان، کارون، ترجمه قاسمی، بهروز، مدیریت استراتژیک، انتشارات هیات، ۱۳۸۲.
- ۵۶- تروا، رابرت، نیوپورت، جین، ترجمه علاء عین‌الله، اصول مدیریت و رفتار سازمانی، انتشارات زوار، ۱۳۷۴.
- ۵۷- داوری، دردانه، مباحث نوین در مدیریت تولید و عملیات، انتشارات سازمان مدیریت صنعتی، ۱۳۷۹.
- ۵۸- داوری، دردانه، مدیریت استراتژیک برای سازمان‌های غیردولتی (مجموعه کتابچه‌های آموزشی توانمندسازی سازمان‌های غیردولتی زنان)، مرکز امور مشارکت زنان، نشر برگ زیتون، تهران، ۱۳۸۳.
- ۵۹- اقتداری، علی محمد، سازمان و مدیریت: سیستم و رفتار سازمانی، تهران: دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی، دانشگاه تهران، ۱۳۵۷.
- ۶۰- ال. دفت، ریچارد، ترجمه پارسائیان، علی، اعرابی، سید محمد اعرابی، مبانی تئوری و طراحی سازمان، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۱.
- 14- Nehnevajsa, Jiri (1965). "Information Needs of society: Future Patterns", in Proceeding of the 1965 Congress FID, Use: National Academy of science.
- ۱۵- خوش منش، زیبا، بررسی نیازهای اطلاعاتی متخصصان علوم تغذیه، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، دی ماه ۱۳۷۱.
- 16- FID problem of information, Vol.37, No.1.
- 17- Han, Hall, Homer J.(MARCH 1981). Pattern in the use of information: The Right to be Different, Journal of the American Society for information.
- ۱۸- مدیر امانی، پروانه، بررسی وضعیت ذخیره و بازیابی مدارک در کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور سال ۱۳۷۳، تهران، خرداد ۱۳۷۴.
- 19- Line, Maurice, 1971&1974, information uses and needs of social scientists, An overview of infross, Aslib proceeding 32:412-434.
- 20- Lipetz, Ben-Ami, 1970, information needs and uses. Annual Review of information sciences and Technology. Chicago: Encyclopedia Britania. V.5.
- ۲۱- زارع، بیژن، بررسی مطالعات علوم انسانی درباره دفاع مقدس [جنگ]، تهران، وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، معاونت فرهنگی و اجتماعی، دفتر برنامه‌ریزی اجتماعی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۳.
- ۲۲- شیخان، ناهیدی، رضازاده، حجت‌ا...، "مقایسه تامین کنندگان مالی تحقیقات و مجریان آن و نوع تحقیقات انجام شده در کشورهای منتخب"، مجله اطلاعات سیاسی - اقتصادی، شماره‌های ۱۸۳ و ۱۸۴، آذر و دی ۱۳۸۱.
- 23- Herner, Sand, M.Herner, 1967 information Needs and uses. Annual Review of information sience and Technology. New York: John wiley 8 sons. Vol.2
- 24- Allen, T.J.Managing the flow of scientific and techniligy information. Doctoral diseration, Massachusetts institute of techniligy, Cambridge, MA,1966.
- 25- Prem Smith, P.1990. Information needs of academic medical scientist at chulankogkoirn. Bulletin of the Medical Library Association 7 (OCT):383-387.
- 26-|Grefshein, Suzanne, Franklin, Jan and Gunningham, Diana. 1991. Biotechnology awareness study. Bulletin of the Medical Library Association 76 (Jan):36-44.
- 27- Coover, Robert V,1969, user needs and their effect on information center administration, special Libraries 60 (Sept):446-456.
- ۲۸- راحمی پور، فتنه، بررسی وضعیت نمایه‌های نشریات ادواری فارسی انتشار یافته در تهران در سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۷۳، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، شهریور ۱۳۷۴.
- ۲۹- برادران لیل آبادی، ماه سوری، بررسی نیازهای اطلاعاتی متخصصان قلب و عروق و ریه در شهر تبریز، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، بهمن ۱۳۷۲.
- 30- Sagamesawaran, S.V. and Copinath, M.V.1977. food sciences and food technology: information service user, Assessment CFRTI documentation services. Library sciences slant documentation 14 (sept/Dec):128-135.
- 31- Bowker suar (spring 1996). LISA: Library and information science Abstracts.
- 32- Crawford, W. and Gorman, M. (1995) Future Libraries: madness, and reality, American Library Association Editions.
- 33- Craford, susan (1978). "information Needs and uses", Annual Review of Information science and Techology, No. 3.
- 34- www.RWM.org
35- www.VWM.org
36- www.IWM.org
37- www.safM.org